

ACTIVITATS

1

Fixa't en la foto i assenjala quina tècnica es va utilitzar per a realitzar els detalls de l'estela funerària?



La incisió



El modelatge en relleu



La pintura

2

Estudia tu mateix l'estela funerària. Observa el dibuix de l'estela i enumera els quatre elements que porta el guerrer:



Escut



Casc



Ganivet



Destral



Llança



Gamberes (protecció per a les cames)



Espasa



Arc i fletxes



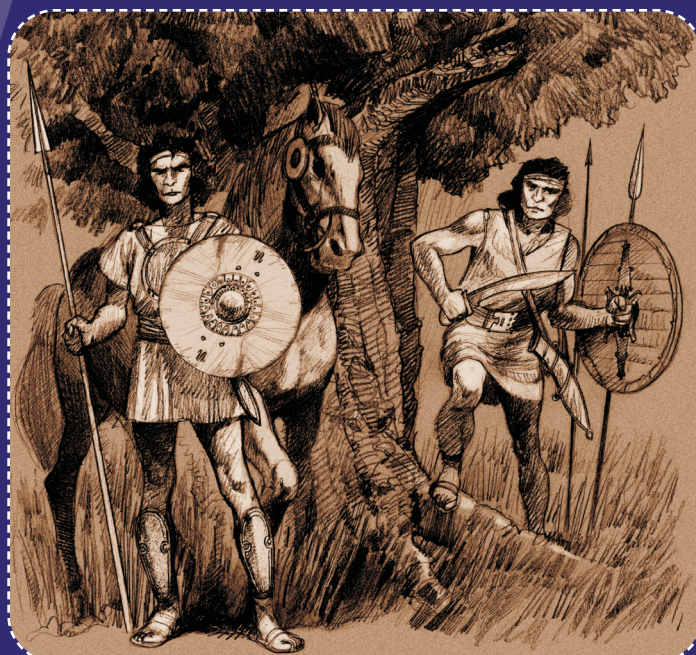
Cinturó



Braçalet

3

Compara l'equip i les armes del guerrer de l'estela amb el del dibuix i respon a les preguntes següents.



A) Tenen el mateix tipus d'espasa?

B) Quina de les dues espases, la del dibuix o la de l'estela, és típica del guerrer iber i que anomenem falcata?

La immortalitat del guerrer

L'estela funeraria ibèrica
d'Altea la Vella

GUIA DIDÀCTICA
MARQ



MARQ
MUSEO ARQUEOLÓGICO DE ALICANTE

GOBIERNO
PROVINCIAL
ALICANTE
La Diputación de Alicante

Colabora:

Obra Social "la Caixa"

L'estela funerària es va trobar el 1972 a les proximitats d'Altea la Vella, a l'indret d'una necròpolis ibera que ja es coneixia des de començaments del segle XX. És un tipus d'estela funerària que representa un guerrer. La peça és important perquè és molt poc habitual en el món iber.



Les necròpolis o cementeris ibers se situaven prop dels poblats, normalment al costat de la via d'accés a la porta de la muralla. Dins d'una necròpolis les àrees funeràries iberes no estaven organitzades en una quadrícula de carrers com els nostres cementeris, sinó en sendes o camins. Que recorrien l'espai sagrat i envoltaven les agrupacions de tombes.



COM ÉS L'ESTELA FUNERÀRIA D'ALTEA LA VELLA?

Era un bloc de pedra d'un poc més d'1 m d'alçada amb les quatre cares planes. No s'hi conserva completa, hi falta el cap i la part inferior de la peça, per tant, no sabem si estava col·locat sobre un pedestal.

Només es conserva la part central que correspon al tors i cames. Els braços, igual que la resta d'elements del vestit i les armes, estan gravats sobre la pedra d'una forma molt senzilla. Són les armes representades en l'estela les que ens indiquen l'estatus de la persona soterrada.

L'estela devia estar indicant el lloc del soterrament d'un guerrer, que es devia trobar just davant d'ella. A un costat i a l'altre hi havia altres soterraments, potser de persones vinculats a ell (familiars, persones dependents o companys d'armes).

Per saber més coses sobre l'estela funerària, realitza els exercicis de l'última pàgina. Les solucions, les hi trobaràs a la pàgina contigua.

A QUI REPRESENTA EL GUERRER DE L'ESTELA?

Atés que l'estela no té referents a l'entorn ibèric i que els semblants més propers els hi trobem a Itàlia i al sud de França, fet pensar als investigadors en hipòtesis diferents:

- 1 Pot representar un guerrer estranger que es va assentar en les nostres terres i es va soterrar tot seguint la tradició del seu poble d'origen.
- 2 Pot tractar-se d'un guerrer ibèric que va lluitar com a mercenari en altres terres i es va voler soterrar imitant altres costums que havia vist en aquells llocs. Les fonts antigues ens informen que guerrers ibers van lluitar a Sicília com a soldats contractats per tirans grecs de la Magna Grècia.



El ritual habitual entre els ibers era la cremació: el cos del difunt era incinerat en una pira i, en apagar-se el foc, les restes òssies eren arreplegats i introduïdes en un recipient, que es depositava en la sepultura. La tomba era un clot simple al terra que es tapava amb una llosa de pedra. Al costat del recipient amb les cendres es col·locava l'aixovar funerari, que és el conjunt d'objectes que acompanya el difunt: ornaments personals, joies, armes, ofrenes i provisions per a l'altra vida.



EXERCICI 1: la incisió X és de full corba. B. La del dibuix (el guerrer de l'estela no té una falcatà)

EXERCICI 2: Gantivet, Espasa, Cinturó, Gambes (protecció per a les cames)

EXERCICI 3: A. No. L'espasa de l'estela és de full recte i amb una empenyadura d'antenes i la del dibuix

SOLUCIONS



Realitza la teua estela funerària.
Retalla en una sola peça les quatre cares
de l'estela funerària, doblega cada cara
i apeg-la per les pestanyes.

